

14. 4. – 17. 4. 2020

Dobrý den,

po Velikonocích se opět vracíme v mluvnici ke skladbě. Naposledy jsme si vysvětlili a procvičili větný ekvivalent a také *věty jednočlenné* (bez podmětu) a *dvojčlenné* (s podmětem). K těmto větám se nyní vrátíme a zkusíme si je procvičit.

V literatuře probíráme renesanci a dnes se zaměříme na dílo *Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha* od Miguela de Cervantese.

1. **Zkontrolujte si a opravte pracovní list Velikonoce** – správné řešení najdete na konci souboru.
2. **Připomeňte si, jaký je rozdíl mezi větami jednočlennými a dvojčlennými**. (viz zápis z týdne 30. 3. – 3. 4.)

Připomínám:

Věty jednočlenné se označují někdy také jako **věty bez podmětu** – to znamená, že nemají základní skladební dvojici (podmět a přísudek), mají pouze přísudek, podmět tam chybí – nelze doplnit. Většinou bychom si místo podmětu mohli doplnit nějaké neurčité ONO. Jedná se třeba o tělesné stavy (Píchlo mě v zádech.) nebo počasí (Prší.)

Věty dvojčlenné se označují jako **věty s podmětem**, mají celou základní skladební dvojici – podmět i přísudek. Podmět může být vyjádřený, ale i nevyjádřený. (Maminka pečce bábovku. (my) Budeme ji mít odpoledne ke kávě.)

3. **Procvičte si věty jednočlenné a dvojčlenné na internetu:**

<https://www.skolasnadhledem.cz/game/354> - věty jednočlenné a dvojčlenné - třídění
<https://www.skolasnadhledem.cz/game/782> - věty jednočlenné a dvojčlenné 2 – ano/ne
<https://www.skolasnadhledem.cz/game/356> - kvíz podmět - určování podmětu

4. Procvičte si v **pracovním sešitě na straně 35 /cvičení 2, 3a, 4.**

Ve cvičení 2 pište pouze čísla vět, ve cvičení 3 nedělejte část b, ve cvičení 4 si musíte doplnit vhodný podmět a zachovat význam věty.

Chtěla bych vědět, jak vám to jde, proto mi **pošlete vypracované cvičení PR.S. 35/ 2 a 35/ 4** nejlépe **do Bakalářů Domácí úkoly** (obdrželi jste video, jak odevzdat úkol přes Bakaláře). Tam můžete opsat výsledky nebo například vyfotit stránku v pracovním sešitě a dát jako přílohu.

Komu by nešlo takto odevzdat, je možné poslat na mail apechova@zskucb.cz.

Odevzdejte prosím do 17. 4. 2020.

Děkuji.

Alena Pechová

Literatura

1. Probíráme renesanci. Naposledy jste si měli doplnit a vypsát do sešitů zápis o renesančních autorech. **Zkontrolujte si zápis v sešitech** – zde je správně doplněný.
2. Vybereme si dnes nejznámějšího španělského renesančního autora a jeho slavné dílo – přečtěte si na internetu, kdo to byl **MIGUEL DE CERVANTES** - <https://www.aktualne.cz/wiki/kultura/miguel-de-cervantes-y-saavedra/r~9f7309e687a711e5a896002590604f2e/>
3. Na další stránce máte úryvek ze slavného Cervantesova díla – **Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha** – přečtěte si úvod (o čem román je) a pak úryvek. **Splňte úkoly k textu.** Řešení mi neposílejte. Správné řešení zveřejním opět za týden.

RENEŠANČNÍ AUTOŘI

1. ITÁLIE

Dante Alighieri

- básník z Florencie, v jeho tvorbě láska k zesnulé Beatrici
- dílo: *Božská komedie* = epos o 3 částech: Peklo, Očistec, Ráj

Giovanni Boccaccio

- z Florencie
- dílo: *Dekameron* = soubor 100 novel (deka =deset) – příběhy o lásce, které si vypráví 10 přátel 10 dní

2. FRANCIE

Francois Villon

- francouzský básník, z chudé rodiny, vedl bouřlivý život
- tzv. villonská balada
- dílo: *Závěť (Velký testament)*

Francois Rabelais

- lékař, spisovatel
- dílo: *Gargantua a Pantagruel*= satirický román o obrech, parodie

3. ŠPANĚLSKO

Miguel de Cervantes y Saavedra

- dílo: *Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha* = román, parodie na rytířské romány, postava Don Quijote (donkichot)

MIGUEL DE CERVANTES – Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha

MIGUEL DE CERVANTES SAAVEDRA: DON QUIJOTE

Postarší šlechtic Quijano rad čte rytířské romány. Umane si stát se populárním rytířem a ztrestat veškeré zlo ve Španělsku, přestože tělesně ani zdaleka nedosahuje rytířských kvalit. Má ale pevně odhodláni. Vyčítá staré brnění, vyrobí si helmu z tvrdého papíru a osedlá svou pohublou kůlsnu Rosinantu, v jeho očích udatného koně. Sám sebe pojmenuje Don z Quijote. Protože každý rytíř z románu má krásnou dámu, pro níž vykonává hrdinské činy, zvolí si sešskou dceru ze sousedství a dá jí jméno hodné princezny, za kterou stojí za to bojovat, Dulcinea z Tobosa. Později získá sluhu jménem Sancho Panza a společně putují Španělskem.

Kapitola 3., v níž se vypravuje, jak zábavným způsobem byl Don Quijote pasován na rytíře.

Zatímco hodoval, objevil se před krčmou míškář prasat a zapískal čtyřikrát či pětikrát na rákosovou píšťalu, což utvrdilo Dona Quijota v domněnce, že je v nějakém skvělém hradě, že mu při hostině vyhrávají, že hochy solená treska je plno pstroužků, chleb nebjelejší, že lehké holky jsou velké dámy a krčmář mocný kastelán. I pochvaloval si v duchu své rozhodnutí a rytířskou pouť. Trápiho ho však převelice, že není dosud pasován na rytíře.

Zkormoucen touto myšlenkou, zkrátil hubenou hospodskou večerí, zavola! si hostinského, zaved! jej do stáje, zavřel za sebou dveře, potom před ním padl na kolena a řekl: „Nevstanu, statečný rytíři, z tohoto místa, neuráči-li se vám prokázat mi jednu velkou milost, o níž vás tu ponížene prosím. A jestliže mi vyhovíte, obráti se to jenom k vaší cti a slávě, ale i ku prospěchu celého lidského pokolení.“

Když viděl hospodský hosta u svých nohou a slyšel takové řeči, dival se na něho celý udivený. Nevěděl opravdu, co říci a co udělat, a nutil ho tedy, aby hned vstal, ale on to neucini!l, dokud mu hostinský neslibil, že mu požadovanou milost udělí.

„Neočekával jsem, pane můj, od vaší neobyčejné velkomyslnosti nic jiného,“ řekl Don Quijote, „a vězte tedy, že ona milost, kterou jsem na vaší velkodušnosti již vyprosil, spočívá v tom, abyste mě zitra ráno pasoval na rytíře. Této noci budu bdít ve vaší hradní kapli u svých zbraní a zitra, jak už jsem pověděl, splní se to, po čem tolik toužím, abych měl právo jezdit po světě křížem krážíem za dobrodružstvím ku prospěchu utlačovaných.“

Hospodský pověděl všem lidem v hospodě o tom pomateném hosti, jak venku zbraně sřeží a čeká na pasování. Udivení bláznovstvím tak neobvyklým, šli se na něho podívat zpovzdálí a viděli, jak klidným držením těla měří chvílemi svými kroky dvůr a pak se zase opře o kopí, zahledí se na svou zbroj a oka z ní hodně dlouho nespouští.

Vtom napadlo jednomu z mezkářů, že by mohl napojit své mezky, a to ovšem musel shodit z koryta všechnu zbroj. Když uviděl Don Quijote, že se k němu kdosi blíží, vykřikl z plna hrdla: „Ať jsi kdokoli, opovážlivý rytíři, který se hodláš dotknout zbroje nejstatečnějšího potulného rytíře, jenž se kdy mečem opásal, sřež se toho, co chceš učinit, a nesahej na ni, jinak splatíš svou nerozvážnou smělost životem!“

Mezkář nedbal těch řečí, popadl docela klidně zbroj a odhodil ji daleko od sebe. Když to Don Quijote uviděl, zvedl oči k nebi, zaletěl – jak se zdálo – v myšlenkách k své vyvolené paní Dulcinei, a zvolal: „Budte mi nápomocna, má paní, nebudíž mi odepřena v této těžké zkoušce vaše přizeň a ochrana!“ Po těchto slovech vypustil z ruky štít, zvedl kopí oběma rukama, praštil jím mezkáře po hlavě a srazil ho na zem v takovém stavu, že kdyby za onou první následovala ještě další rána, nebyl by už mezkář potřeboval ranhojiče.

(přeložil Zdeněk Šmíd)

Přečtete si tuto ukázk a odpovězte. (vytiskněte si nebo pište na papír odpovědi a vložte do portfolia)

1. Vyberte pravdivé tvrzení:

- A) Poté, co Quijote dojedl, zavřel se s hostinským ve stáji a ten ho pasoval na rytíře.
- B) Quijote donutil hostinského, aby ho pasoval na rytíře, a poté na dvoře zabil mezkáře.
- C) Quijote přesvědčil hostinského, aby ho pasoval na rytíře, a na pasování se šel připravovat na dvůr.

2. V textu najděte výrazy odpovídající následujícím významům:

Správce hradu _____ vlastník mezka _____ lékař _____

3. Jaký je Don Quijote? Napište 3 přídavná jména, která ho charakterizují.

4. Don Quijote se v několika věcech pomýlil, např. *zapískání na píšťalu* považoval za *hudbu k hostině*. Najděte v textu další 4 záměny.

5. Zjistěte, koho nazýváme donkichot a co znamená slovní spojení boj s větrnými mlýny.

donkichot _____
boj s větrnými mlýny _____

ŘEŠENÍ

Velikonoce

Zvykem je zdobit byt

Vajíčka o Velikonocích barví přes šedesát procent oslovených. Stejný počet lidí pak drží zvyk polévat chlapce vodou nebo šlehat dívky pomlázkou. Tu si ale vlastnoručně plete jen necelých čtyřicet procent dotázaných. Zvyky obecně nejvíce dodržují vysokoškolsky vzdělaní lidé, kteří také nejčastěji chodí na procházky. Celkově právě návštěva přírody je druhou nejoblíbenější aktivitou respondentů. Vybralo ji 69 procent z nich.

„Úplně nejvíc - tři čtvrtiny lidí si o jarních svátcích zdobí byt,“ říká socioložka. „Připravují prostírání, ozdoby, nosí si domů kočky a podobně. S tím úzce souvisí hned druhá nejčastější činnost, což jsou vycházky do přírody,“ vysvětluje.

Zdroj: iRozhlas, Zdeňka Trachtová, průzkum, 19. dubna 2019

1) Doplňte správná písmena do textu.

2) Nadpis - *Zvykem je zdobit byt.* – poznáte podmět ve větě? Podtrhněte a napište, jakým slovním druhem je vyjádřený. – **podmět je zdobit – infinitiv slovesa (kdo, co je zvykem?)**

3) Číslovku 69 napište slovy: **šedesát devět**

4) Určete slovní druhy. Pište číslem.

Přes- 7, kteří - 3, prostírání - 1, jsou - 5, tři - 4, nich - 3, o - 7, drží - 5, nebo - 8, nejoblíbenější - 2

5) Převeďte větu do minulosti:

Zv_(i/y)ky obecně nejvíce dodržují v_(i/y)sokoškolsky vzdělaní lidé, kteří také nejčastěji chodí na procházky.

Zvyky obecně nejvíce dodržovali vysokoškolsky vzdělaní lidé, kteří také nejčastěji chodili na procházky.

6) Vymyslete a napište synonyma (slova podobného významu) k těmto slovům:

Chlapec – kluk, hoch, dívka – děvče, holka, aktivita - činnost, zvyk - obyčej

7) Spojte, co k sobě patří.

1 Velikonoce

2 vysokoškolsky

3 druhá

4 socioložka

5 voda

6 polévat

7 kočky

8 připravuji

9 čtyřicet

10 návštěva

6 neurčitý slovesný tvar (infinitiv)

8 určitý slovesný tvar

9 základní číslovka

3 řadová číslovka

10 podstatné jméno abstraktní

1 podstatné jméno pomnožné

5 podstatné jméno látkové

4 přejaté slovo (z cizího jazyka)

2 složené slovo

7 mnohoznačné slovo

9) Doplňte tabulku (pište základní tvar v mužském rodě):

základní tvar – 1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
vzdělaný	vzdělanější	nejvzdělanější
oblíbený	oblíbenější	nejoblíbenější
častý	častější	nejčastější

10) Rozhodněte (zde využijete i matematické znalosti), zda jsou následující tvrzení pravdivá:

a) Vajíčka o Velikonocích nebarví více než 40 procent lidí.	ano	ne
b) Přes 60 procent lidí dodržuje zvyk polévat chlapce vodou nebo šlehat dívky pomlázkou.	ano	ne
c) Pomlázku si vlastnoručně plete každý druhý dotázaný člověk.	ano	ne
d) Zvyky dodržují jen vysokoškolsky vzdělaní lidé.	ano	ne
e) Více lidí chodí na procházky, než zdobí vajíčka.	ano	ne
f) 75 procent lidí si o Velikonocích zdobí byt.	ano	ne